

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali elölíratok, hirdetések, nyilttér és egyéb felszólalás.

Ismeretlen kéztől és névtelenül érkező közleményeket nem adunk ki.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata 15 fillér. Több-szöri hirdetésnél árkedve-mény. Nyilttér sora 50 fill.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben postautalványon eszközölhető. **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Aluszik-e a leányzó? . . .

Az a leányzó, a melyikről itt szó esik, tulajdonképpen egy nagyra hivatott egyesület, a mely egy fontos nemzetgazdasági ügynek: a magyar ipar védelmének jegyében született. Soknak akkoriban valami elfogultságból nem tetszett a tulipán név és jelvény, hát lett belőle „magyar iparvédő egyesület”.

Nem emlékezünk egészen bizonyosan, hogy másfél esztendeje-e már vagy kettő, mióta megalakult formászerint is s azóta folyton várjuk kíváncsian, sóvárogva várjuk, hogy adjon valami életjelt magáról, de ő csak nem ad, csak hallgat, csak aluszik. Pedig akkor szép reményekkel indult utnak, elég lelkesedés és pártolás mutatkozott; habár a művelt társadalom némely rétegei hiányozni látszottak onnan, de társadalmunk igen jelentékeny vezérlő elemei rokonszenvével tüntettek mellette és életerős működéssel meg lehetett volna mozgatni a lassúbb mozgású tömeget is, a mely a tehetetlenség törvénye szerint más vonzásoknak engedi át magát. Amde azóta leperog egyik hét és hónap a másik után, egyik esztendő a másiknak sarkát tapossa, de a ki nem ad életjelt magáról, az a rimaszombati magyar iparvédő egyesület.

Aluszik-e még a leányzó, vagy már talán meghalt? Méltán kérdezhajjuk avval a bibliai fejezettel, a melyik Jairus leányának föltámasztását beszéli el.

Tudtunkkal a megalakulás óta hölgyeink ugyan indítottak egy iparterjesztő mozgalmat a esetneki csipkekészítés tanítása ügyében és lehet, hogy az impulzust erre a magyar iparvédő egyesület megalakulása adta és úgy tudjuk, hogy hölgyeink közül ugyanazok a jóságos vezérlő szellemek szerepeltek ott is, a kik a rimaszombati magyar iparvédő egyesület megalakulásánál közreműködtek, de az iparvédő egyesület, mint ilyen, akkor sem adott tudtunkkal életjelt. Ismétljük: „tudtunkkal,” mert lehet, hogy tévedünk, bár azt szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy igen nagy érdeklődéssel vártuk ennek az ügynek fejlődését és figyelemmel kísértük mindazt, a mi ebben az ügyben máshol az országban

történt s azok közül sok tudomásunkra jutott, de az itthoni egyesület dolgaiból eddig hozzánk nem szivárgott el semmi hír.

Ezért kérdezzük a közügynek, a közérdeknek bizonyos méla aggodalmával, hogy él-e, létezik-e a rimaszombati magyar iparvédő egyesület, vagy már megszűnt, mint a hogy más szép czélú társulatokat is láttunk több mint egy évtizedes figyelésünk alatt születni, egy kis ideig röppentyű gyanánt világítva végigfutni, aztán a feledés disztelen tengerébe merülni.

Igaz, hogy a magyar természetnek egyik legnagyobb, veleszületett hibája ez a szalmalángú lelkesedés és utána a hamaros kétségbeesés, vagyis a kitartás hiánya, a mely Rákóczy fényes trencsényi hadseregének szétzúllásától a 48-as diéső szabadságharc dícsélt elmulásáig és azóta számtalan kisebb ügyre rányomja a magyar természet eredeti bűnének a szalmalángú bélyegét. De hát nem jó a magyar embert mindig dícsérni; mert akkor elbizakodik és kevélységében azt hiszi, hogy el tudja nyelni az egész világot; azután a legelső balsikertől úgy elveszti minden kedvét, hogy nem bánja, ha összedől is az egész világ. De hát sok rossz poéta, sok fűzfapoéta csak a rossz tulajdonságait: a sallangjait dícséri és evvel veszi le lábáról, pedig nem a pipaesutoróban, a borban, a kéremszékben, meg a kostökbekben összpontosul a magyarság kvintesszenciája, hanem van a magyarnak egy igen jó tulajdonsága, az, hogy ha értenek a megszégyenítéséhez, megdorgálásához, akkor a világnak semmiféle nemzetje sem tud akkora virtust kifejtetni, mint a magyar. Ismerik ezt a katonaságnál is és azért nagyon ismert dologra hívom föl a közfigyelmet, mikor azt az ezredet említem, a ki a hadi szemlén így mutatta be az egyik baranyai ezred legénységét: Ezek magyarok, a többi pedig smarn! — No de őnála is jobban ismeri a magyarnak jó természetét tősgyökeres írónk: Vas Gereben, mikor egy helyütt érdekesen leírja, hogy a magyar természetre legjobban hat az az eszme, a mit ez a közmondás fejez ki:

„Vagyok olyan legény mint te:
Vágok olyan rendet, mint te!”

említetted, a hetes számnak pedig nincsen neme. No jó, folytassuk.

— Hajnali három óra volt, a mikor a beteg egyszerre csak felhőrgött, aztán elhaló hangon, hebegve, siralmasan így szól hozzám:

— Philomena testvér, én meghalok!

Éjfél óta eszdesen, mintegy álomba merülten hevert az ágyán.

— Bátorság testvérem, — mormoltam a fülébe, — bátorság.

Akkor halkán, nagy igyekezet árán, hogy minden szót értelmesen mondjon, megkérdezte:

— Philomena testvér, akarna-e egy utolsó jótéteményben részesíteni?

— Szívesen — feletem neki én.

— Akarja-e, hogy csakugyan békében hunyjak el? Akarja-e, hogy a teremtőmet áldva, költözsem el a földről?

— Kell is, — feletem neki én, — hogy minden jó keresztény a teremtőnek áldásával adja ki a lelkét.

— Nagyon helyesen, — mondotta a pap.

— A haldokló végtelen gyengédséggel most így szólt hozzám: „Segítsen hát hozzá, hogy jó keresztény lehessen.”

— És hogyan segíthetném benne, testvérem, — kérdeztem tőle.

— Legyen rajta, hogy keserűség nélkül lépjem át a halálnak küszöbét. Legyen rajta, hogy az emberi jó-ságnak egy utolsó drága emlékét vigyem el magammal a másvilágra. Philomena testvér, essék meg a szíve egy haldoklón. És . . . És . . . csókoljon meg.

— Csókot kért! És ezt mondtam neki:

— Bátorság, testvér, készüljön el a mi Urunk csókjára.

— Nagyon helyes, — mormolta meglegedetten a gyóntató.

Igy hát a magyart is bele lehet állítani a világhaladás forgatagába és ott nagy dolgokat képes véghezvinni s a külföldön számos példáját adták ennek hazánkfiainak, csak idehaza megy a dolog sokkal nehezebben, de azért itt sem lehetetlen, csak kitartás kell hozzá.

Nem tartozunk azok közé, a kik a gyors, meggondolatlan rohanásnak hívei, sem azokat nem dícsérjük, a kik pályájuk elején magukat gyermekes ambícióból agyonhajszolják s a puska-por kifogytával kétségbeesve vagy a reklámtól üres polvaként fölkapatva dőlnek a henyelés párnáira, hanem mindenkor csak az igaz, kitartó, férfias munkát tartjuk értékesnek, a mely évtizedekre egyenletesen beosztja munkaerőjét és tud lelkesedni akkor is, mikor mások már régen kiégték. Ezért nem tartjuk megrovásra méltónak a rimaszombati magyar iparvédő egyesületet sem lassutempójú mozgásáért, ha ezek a lassu tempók egy jól megfontolt terv biztos kivitelére szükségesek; de az Isten szerelmére, adjon már valami életjelt magáról, mert ennyi megfontolás elég volna a komoly, szőrszálhasogató németnek, meg a legfflegmatikusabb angolnak is, hát még nekünk, a kik tűzesebb, temperamentumosabb nemzetnek születünk és a lelkesedésünk arról a tulajdonságáról legismeretesebb, hogy hamar ellobban!

Kérünk hát egy kis életjelt, most a mikor ifjúságunk körében megszületni készül ugyanaz az eszme „Sorompó” név alatt. Hadd támogassa az idősebb egyesület a fiatalabbat!

Sokan, a kiknek az Isten szép anyagi helyzetet adott és magyar nevet, nem állanak avval dícsékedni, hogy az ő ruhájuk vagy más eszközük francia, angol stb. szövet vagy gyártmány, most, mikor igen jó magyar gyártmány szövetek és más tárgyak kaphatók és mi napról-napra élő közsorsú emberek tudunk magyar gyártmányt kívánni az iparostól, hát akkor álljon elő az egyesület és a maga szellemi súlyával mondja ki, hogy szegény, ha magyar ember nem magyar iparért lelkesül. Így azután hódíthat, terjedhet, fejlődhet, vonzókörébe gyűjthet sok indolens embert, a kinek a neve magyar, de a szíve nem. Pártolhat különleges vidéki népipari czikkeket, megmenthet a magyar közgazdaságnak

— De végső erejének megtesztelésével a szegény beteg így könyörgött: „Ne tagadja meg tőlem ezt a kegyet, Philomena testvér. Értse meg, hogy magától függ üdvösségem! Vagy azt akarja-e, hogy örök lelki furdalásnak legyen a martaléka? Vagy, hogy elveszejtsem és hogy a kárhozatomnak legyen az okozója?”

— A mire te? — kérdezte a pap.

— Atyám, én nagyon megijedtem a szavai hallatán, azt hittem, ha meghal anélkül, hogy a jóság emlékét vímpé el magával, az örök kárhozat fájdalmi tenyegetik. És azt gondoltam, hogy a lelki furdalás engem is az örök kárhozat tűzére juttat. Gondoltam, hogy mert a halál ugyanis még hajnal előtt következik be, minden perc egy muló lépés a halál felé. A nagy csendességben egyre lihegőbbnek, zihálóbbnak hallottam a beteg lélegzetét. Rajta kívül csak még néhány beteg volt a teremben, azok mozdulatlanul aludtak. A lámpák halványan világítottak és a fehér ágyak a fülhomályban sirböltökhöz hasonlatosak. A beteg várt. Nagy szomorúságot éreztem magamban. Körülnéztem. Aztán lehajoltam hozzá és megcsókoltam. Ugy tetszett, mintha egy halk sóhajással azt mondta volna: „köszönöm.” Aztán nyugodtan imádkoztam tovább.

— És hol csókoltad meg? — kérdezte aggodalmaskodóan a gyóntatóatyá, aki hangjának gyengédségével igyekezett palástolni rettegését és habozását.

— Atyám, felelt nyugodt fenséggel Philomena testvér, — a szoba majdnem teljesen homályban uszott, de azt hiszem, hogy a száján csókoltam.

— Milyen könnyelműség. Vagy legalább is vigyázatlanság! Tudom ugyan, hogy a legjobb szándékkal tetted. Tudom ugyan leányom, hogy a keresztényi irgalom érzésének engedelmeskedtél, a cselekedet jó volt, sőt nemes, ha akarod, de elhibázott és mondatnám veszedelmes. Kívánatosabb lett volna, ha homlokod csókold csupán, bizonyára ez is megnyugtatta volna hány-

TÁRCZA.

A csók.

Irta: Roberto Bacco.

Philomena nővér odatért a gyóntatószék elé, ajkával megérintette a rácsot aztán szerényen, alázatosan így kezdte:

— Atyám, nem vagyok bizonyos benne, vétkeztem-e. Néha azt suttogja lelkiismeretem, hogy igen, máskor viszont azt, hogy nem, és esodálatos, akkor szenvedek inkább, amikor azt sugja, hogy nem . . .

A gyóntató atya nem értette.

— Beszélj világosabban leányom. És igyekezz mindent teleleveníteni emlékezetemben . . . Tízennyolcz esztendő korunkban a lelkiismeret szava még nem igen számít. Engedd, hogy én vezesselek. A mi urunk majd megvilágosítja elmémet. Nagyon nyugtalan vagyok. Beszélj beszélj.

— A teljes igazságot mondom, atyám. Hétfőn éjtél felé, a hetes számú beteg az ötödik teremben, a hol Mária nővért helyettesitem, a mióta a kórház szolgálatába léptem, mondom, a hetes számú beteg felvette az utolsó kenetet. A soros orvos kijelentette, hogy az állapota reménytelen. Azt mondta, az agónia rövid lesz és hogy a haldokló még éjtél előtt kiadja a lelkét.

Azzal az orvos aludni tért. Nekem nem volt egyéb dolgom, csak az, hogy félóránként egy kanál orvosságot adjak a betegnek. Szokásom szerint odaültem az ágya mellé és csendesen imádkoztam a lelkeért.

— Kinek a lelkeért?!

— A szegény fiúért, a ki ott haldoklott mellettem.

— Hát tértél volt?

— Hogyan, még nem mondtam, atyám?

— Nem, leányom, eddig csak, mint hetes számú

külföldre vándorlandó százezer koronát, azokkal gazdagabbá, erősebbé teheti a magyar nemzetet. Ez mind egy ilyen egyesület működésén fordulhat meg!

Ki kell hát bontani már azt a zászlót, hadlengjen nyíltan, szabadon! —hz.—

Felhívás Mikszáth Kálmán tisztelőihez.

Főgimnáziumunk egykori jeles növendéke: *Mikszáth Kálmán*, a kiváló író, — ezidén tölti be írói munkásságának negyvenedik évét. Ez alkalomból tettük a következő felhívást, melyvel kapcsolatban jelezzük, hogy a Mikszáth művére előfizetést el fogad lapunk szerkesztősége és kiadóhivatala is. A felhívás így szól:

Mikszáth Kálmán ezidén tölti be írói munkásságának negyvenedik esztendőjét.

Irodalmunknak ez az öröme közéletünknek hányatott napjaiban virradt reánk, mikor sokszoros buzgósággal kell ápolnunk a hitet nemzetünk szellemi erejében. Ennek a szellemi erőnek egyik legkiválóbb példája és legtegyesebb képviselője Mikszáth. Költészetének szeretete, megbecsülése, elismerése tegyen biznyságot róla, hogy a magunkéja is érezzük azt az erőt, a mely a gazdag pálya sugallója, hogy mi is részesei vagyunk.

A mi nemzetünk lelkében, képzeletében és érzésében meleg és derűs, igazszavú és szeretetreméltó, hűséges és biztató: ott ragyog költészetében. Tréfálva ítélt, évődve vigasztal, borongva gyönyörködtet, mesélve jóvendöl. E költészetnél mi sem tárja föl gazdagabban és elevenebben korunk magyar lelkét: mi sem erősíti jobban idehaza önmagunkban való méltó bizalmunkat; mi sem terjeszti messzebb idegenbe jogunkat a megbecsültetésre.

Köszönjük meg neki: köszönje meg egész nemzetünk. A mint teljes életében azon dolgozott, hogy ez a föld a mi nemzetünké maradjon: tejezzük ki iránta hálaunkat azzal, hogy ennek a földnek azt a kicsiny darabját, melyet az ő eleinek, apáinak verejtéke öntözött, ajándékozzuk vissza neki.

Még pedig akként, hogy az ajándékozó is megajándékozottnak érezze magát. Legjava munkáinak harminez kötetét (20 kötetben), a költő saját szerkesztésében, rendezzük sajtó alá: egész regényköltészetünknek egyik legkiválóbb és legbecesebb gyűjteményét. Árát sokkal kisebbre szabtuk a régi kiadásokénál, mindössze 80 koronára (20 díszes kötetben 120 korona). Az előfizetések felől fedezzük a kiállítás költségeit, másik fele pedig a nagy íróknak szánt nemzeti ajándékokra jut. Kétezeröttszáz előfizető biztosíthatja a nemzethez és a költőhöz egyaránt méltó terv megvalósítását.

A magyar műveltséghez és a magyar közérzéshez, a magyar észhez és a magyar szívhez fordulunk. A kiből ereje él, lángja ég: egyesek, intézetek, testületek, hatóságok támogassanak bennünket. Ekesítsünk fel minden magyar könyvtárt, minden magyar könyvtárnak ezzel a díszével: Mikszáth Kálmán munkáinak jubiláris kiadásával.

Nemcsak a legméltóbb koszorút fonjuk így, hanem a nemzetnek legbiztosabban termő magot hintünk.

Budapest, 1909. szeptember havában.

A Mikszáth-jubileum bizottsága:

Apponyi Albert elnök s több díszelnök. *Beöthy Zsolt* végrehajtóbizottsági elnök, *Bereczky Albert*, *Hegedűs István*, *Heinrich Gusztáv*, *Herczeg Ferencz*, *Hoitsy Pál*, *Rákosi Jenő* társelnökök.

Iparos továbbképző-tanfolyam.

Értesítés.

A m. kir. technológiai iparmúzeum igazgatósága által Rimaszombathban szervezett ipari továbbképző tanfolyamokra jelentkező iparos-íjakk beírása október 10 és 17. napjain délután 2 órától 4-ig az állami elemi leányiskolában fog megtartatni. Minthogy egy tanfolyamra 30-nál több hallgatót felvenni nem lehet, telkérem az érdeklődő ifjúságot, hogy a jelzett napokat pontosan használja fel a jelentkezésre.

Rimaszombat, 1909. okt. 7.

Matolcsy Pál, igazg., a tanfolyamok vezetője.

kolódó lelkét. De mindegy, hiszen egy handoklót esőköltál.

— Én is éppen ezzel nyugtatom magamat.

— Most pedig, hogy meghalt a szegény és eltemették, requiescat in pace és ne gondoljunk többé reá.

— De ez az épen atyám, hogy nem halt meg. Él még.

— Él! . . .

— Él. A szegény hajnalig haldokolt. A kelő nap első sugarai azonban újra meglevenítették. A soros orvos, a mikor reggel belépett a terebe, nem tudta rejteni meglepetését a betegnek láttán, a ki erre elmosolyodott. A doktor most figyelmesen megvizsgálta, injectiót adott neki, aztán halkán így szólt hozzám: „Ni, mily különös, talán megmenthetjük. Ugyan ki hitte volna.”

— De hisz ez kész csapás, — kiáltott fel a gyóntató lévvel.

— De atyám, mit mond?

— Oh, nem lehet szépitni a dolgot. Ha élő embert esőköltál szájon és ez ember nyugodtan él tovább, igazán nem tudom, hogyan segíthetünk a megtörtént hibán. Ha halottól volna szó, a mi Urunk bizonyára megbocsátana neked. De így mindennek vége. Mondhatom, kínos zavarba hoztad az isteni igralmat.

S egy percnyi gondoskodás után a gyóntató így kérdezősködött:

— Nos és ma, hogy van a beteg?

— Jobban, sokkal jobban.

— Akkor elvesztél.

— Oh Istenem!

— Még ajkadra mered venni szent nevé?

— Hát olyan nagy az én bűnöm, atyám?

— Méltatlan vagy rá, hogy ezt a köntöst viseld.

És mert Philomena testvér nagy zokogásba tört ki, a gyóntató valamivel szelídebben szól:

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

A király nevenapját t. hó 4-én országsszerre megünnepelték. Városunkban a középületekre kitűzték a nemzeti színű lobogót, az állami iskolákban szünetelt a tanítás s a róm. kath. templomban a reggeli misén áhitattal könyörögtek a magyarok jószágos, öreg királyáért.

Oktober 6-ikát, az aradi tizenhárom vértanu emlékét a helybeli iskolák is kegyelettel megünnepelték. A rimaszombati egyesült protestáns főgimnáziumban szünetelt a tanítás. Helyette a hatalmas tornacsarnokban gyűlt össze az egész ifjúság, a hová pontban 9 órákor bevonult az egész tanári kar dr. Veress Samu igazgató vezetése mellett. Nyomban kezdetét vette a kegyeletes ünnep, melyet az ifjúsági *Tompa-ünnepkör* rendezett a következő programmal: 1. Hymnus. Énekelték az összes jelen voltak. 2. Elnöki megnyitó. Tartotta Kovács Kálmán ifjúsági elnök. 3. Ifj. Csabay Pál „Az aradi 13” ez. költeményét szavalta Dezső Lajos VIII. o. t. 4. Alkalmi felolvasást tartott Hoffman Gyula VIII. o. t. körli titkár. 5. Abrányi Emil „Oktober 6.” című költeményét szavalta Nagy Pál VIII. o. t. 6. Záróbeszédet mondott dr. Wallentinyi Dezső tanárelnök. 7. A Szózatot énekelte az egész közönség. Ezt megelőzőleg a Bodor István tanárelnök vezetése mellett működő ifj. Pósa-kör is tartott 8 órákor szűkebb körű, de bensőséges ünnepélyt, melyen dr. Veress Samu igazgató méltatta szépen az ünnepélynek és az ifj. köröknek hazafias és szívkező jelenségét. Az áll. elemi iskolákban a tanítók az első órákon fejtegették a nagy nap gyászos eseményeit, buzdítván a gyermekeket a rendületlen hazaszeretetre.

Személyi hír. Fáy Gyula főispán, ki a politikai viszonyok folytán lemondását már régen bejelentette, folyó hó 8-án Budapestre utazott hivatalos ügyek elintézése céljából.

Egyházmegyei felügyelő választás. A kishonti ág. hitv. ev. egyházmegye és a rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium a *Kubinyi Aladár* leköszönésével megüresedett egyházmegyei felügyelői díszes állás betöltésére szeptember hó 30-áig adattak be a szavazatok. A szavazatbontó ülés folyó hó 4-én tartott meg *Gyürky Pál* főesperes elnökle alatt. Valamennyi tisztező élt alkotmányos jogával: az összes egyházközösség és a főgimnázium beadta kettős, formás és törvényes szavazatát. Ezek alapján kitünt, hogy az egyházmegye valamennyi egyháza *Medveczky Sándor* helybeli kir. közigyelő s egyik legérdemesebb egyházközösségi felügyelőre adta. — Ritka szép egyetértésről tanuskodik e választás: a mint egyesek voltak az összes egyházak a lemondó inspektor távozása felett érzett mély sajnálat és fájdalom: oly közös és felemelő együttérzés nyilvánult meg most az öröm és hazafias, egyházi fellángoló lelkesedés ünnepélyes óráiban. A beiktató nagy ünnepély — lehetőleg — folyó október hó 25-én lesz. Új tisztségében örömmel köszöntjük *Medveczky Sándort*, társas életünk rokonszenves tagját.

Egyházkerületi gyűlés. A tiszánimnemi ref. egyházkerület f. hó 5-én kezdte meg Sárospatakon közgyűlését, melyen többek közt *Czínke István*, *Bornemisza László*, *Bodor István*, *Vattay László* és *Molnár József* is részt vett. F. hó 6-án a tanügyi bizottság előadójaként *Czínke István* terjesztette jelentését, *Vattay László* lelkész pedig a missziói bizottság jelentését terjesztette a közgyűlés elé.

Jubileum. Főgimnáziumunk érdemes tanárának *Bodor István* negyven éves tanári jubileumát nemcsak a főgimnázium, hanem társadalmunk is meg fogja ünnepelni. Az ünnepelés módozatainak megbeszélése céljából Dr. *Kovács László* polgármester a jeles professzor a helyben lakó volt tanítványait f. hó 9-én tanácskozássra hívta össze: — mely tanácskozáson el lett határozva, hogy az ünnepeltetés f. hó 26-án lesz megtartva.

— Vagy legalább is ne reméld, hogy abszolúciót kapsz tőlem. Várunk még néhány napig. Ki tudja! Majd meglátjuk, micsoda fordulatot vesz a fiatal ember betegsége és majd ahogy történik, aszerint cselekszünk. Menj, menj! Mára elég volt. És ha megint az ágyához közelítesz, igyekezzél pirulni! Megértetted?

— Mindannyiszor pirulok atyám.

— Helyes, annál jobb . . .

Néhány nappal utóbb Philomena testvér újra vizsgatért a gyóntatószékhez.

— Nos? — kérdezte a pap. — Hogy van a hetes számu beteg?

— Azt hiszem, már sokkal jobban.

— Mit mondanak az orvosok?

— Hogy tul van a veszélyen és fel fog gyógyulni.

— Felgyógyul!?! Akkor vége a lelked üdvösségének.

— Én is ezt mondtam neki.

— Mit mondtál neki.

— Azt, hogy ő miatta elvesztem és ha tudtam volna, hogy életben marad, nem esőköltam volna meg.

— És mit felelt arra az a betörő, a ki olyan egészséges szervezett mint egy elefánt?

— Azt felelte hogy nem akarta a vesztemet és azért mindent el fog követni, hogy a lelkemet megmentsse.

— Azt csak a halálával menthette volna meg. Mirevaló az ilyen céltalan fecsegés?

— Ez az éppen, atyám: az az ember megesküdött, hogy amely napon felgyógyultan elbocsátják a kórházból, meg fogja ölni magát értem.

A gyóntató atyát nagyon megdöbbenette ez az újabb komplikáció. Egy pillanatig még habozott, aztán elszántan így szólt:

— Mindent összevetve, mégis csak jobb lesz, ha megadom az abszolutiót, mert ha ez a zsvány újra agonizálni kezd, félek, újra előlről kezdődik az egész história.

Örömnep Pelsőczön. A vármegye egykori székhelyén: Pelsőczön mult hó 26-án bensőségteljes örömnep volt a róm. kath. egyháznak s a Blum-féle tan- és nevelőintézetnek, mely 10 éves fennállását érte meg. Az előbbinek kebelében *Sipeki Balás* Lajos róm. kath. püspök ekkor részesítette hűveit a bérmálás szentségében, valóban megható ünnepségek keretében. — A képviselőtestület nevében *H. Czékus* István főjegyző rövid, de talpraesett beszédben üdvözölte a püspököt, ki előtt testületek és egyházak tisztelegtek. A tisztelgő küldöttségek tagjainak szívét-lelkét kivétel nélkül meghatótták a püspök találó válasza. — A Blum-intézet igazgatójának meghívására a főpásztor a jubiláló intézetet — melyben vallás, nem és korra való tekintet nélkül: gyenge elméjük, hülyék és epileptikusok nyervek szakszerű gyógykezelést, ápolást és nevelést — a többi felekezetek előkelőségei kíséretében — meglátogatta. A püspök elismerésének adott kifejezést s atyai áldását adta az intézetre, annak növendékeire, tisztviselőire s a fáradhatatlan igazgatóra: *Blum* Rezsőre. — A püspököt ezután a zászlókkal feldíszített háziorok között visszakereszték a plébániára, hol fényes ebéd volt s nem volt hiány pohárköszöntőkben sem.

Templomszentelés Klenócson. A klenőci izr. hitközség újonnan épült templomát f. hó 12-én d. u. 3 órákor szentelik fel ünnepélyesen. A felavatást akust *Singer* S. Leó itteni jeles főrabbi fogja végezni. A felszentelés öröme este közös vacsora lesz. A meghívókat már szétküldte a hitközség nevében: *Klein* Herman elnök, az építőbizottság nevében: *Kriemer* Ignác, *Berger* Adolf, *Grosz* Bertalan.

Dr. Beöthy Zsolt főrendiházi tag, egyetemi tanár, a Ferenczy-ünnep ünnepelt szónoka mult szombaton este (szeptember 25-én) érkezett Rimaszombathba a 3/4 9-es vonattal a zseniális Strobl mester társaságában. Az állomáson a figyelmes dr. *Kovács* László polgármester fogadta az illústris vendégeket, a kik a polgármester kalauzolása mellett az esti pompás holdfényben és lámpáink pislogásánál bejárták gyalogszerrel a várost. Megnézték a Ferenczy-keretet, házat, a Tompa szülőházát, a Blaha Lujza-házat és a ref. templom oldalába illesztett izléses síremléket. Reggel már 8 órákor gyönyörködtek a poraiból meglemedett Eurydike szoborban, melynek vonalvezetését, bájos mozdulatát és a klasszicizmus korában ismeretlen realisabb, érzékibb magyar motívumait elragadtatással szemlélték. Hevessy Pál festőművészt bemutatván maguknak, a legnagyobb elismeréssel szoltak sikeres fáradozásáról. Beöthy 1/2 11-kor fiakkorrel ült és lehajtott kedvelt tanítványának: dr. *Wallentinyi* Dezső főgimnáziumi tanárnak lakására, kit családi otthonában is kívánt felkeresni. Reá bízta a Ferenczy rendkívül tanulságos összes levelezése kiadásának előkészítését, a hozzávaló anyagi eszközök megteremtését. — Majd vele együtt felkereste a protestáns főgimnáziumban dr. *Veress* Samu igazgatót, a kivel aztán az ősz nesztorhoz: *Baksay* István kir. tanácsos, régi kartársához hajtatott. Rendkívül szívelyes volt e látogatás mindenütt. Az ősz *Baksay* bácsit pedig valósággal felvillanyozta a kitüntető figyelem. Tréfásan panaszkolta, hogy élni már nem tud, meghalni még nem akar. Kívánt is neki még szép napokat a figyelmes mester, a ki így még magánkörben is jólesőleg érezte nemes egyéniségének varázsát.

Előkelő vendég időzött néhány napig a mult héten városunkban. Városunk jeles szülötte s főgimnáziumunk egykor kiváló növendéke: dr. *Richter* Aladár kolozsvári egyetemi rendes tanár, lapunk egykor jeles tollú munkatársa ez, ki az orvosok és természettudósok szalzburgi vándorgyűlésén a kolozsvári Ferencz József tudomány-egyetem bölcsészeti karát képviselte. Hazafelé jövet meglátogatta szülővárosát, hogy szülei sírjára a páratlan fiui szeretet és igaz kegyelet koszoruját letegye s megkoszoruzta a tudós professzor a Tompa Mihály szobrát és egykor kedves tanárának: *Fábry* Jánosnak sírhantjára is koszorút tett. Az országos hírt, sőt külföldön is kiváló jó hírnévként örvendő botanikus néhány napot kellemesen töltött itt régi jóbarátai körében s a legjobb emlékekkel utazott f. hó 5-én Nagygyűzőre nagy-nénjéhez, honnan f. hó 6-án haza Kolozsvárra utazott.

Elismerés Hevessy festőnek. A sok viszontagságon keresztülment Eurydike szobrot — az úttörő mesternek ezt a leggyönyörűbb alkotását — poraiból új életre keltette megénknek s városunknak tehetséges nagyrahívott művésze. A legszebb elismerés, a mely Hevessynek osztályrészül jutott a hónapokig tartó nehéz és küzdelmes munkáért ez az ünnepélyen a művészetet, tudományt s irodalmat képviselő nagyjaink szájából hangzott el. Maga Strobl tanár, a legnagyobb szobrász művésznünk, ki annak idején az exhumálás alkalmával a szobor összeállítását lehetetlennek mondotta, most ugy az összeállítás munkálatairól, mint az Eurydike-szobor művészi értékéről a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott: „Még ma nem is tudjuk kellőleg felfogni — ugymond — hogy mily kincsét birunk a szoborban, s e munkájáért Hevessynek hálás lehet a művészettörténet, hálásak vagyunk mindnyájan.” — Ott fekszik ma már az új talpazatával mintegy 25 mázsányi szobor a sírbolt közepére elhelyezett sarkophág tetején, a falakra akasztott palma és babérokoszorúk szalagdíszei között. A sírbolt ablakának kék és az ajtó vörös üvegeinek mystikus világításában a szobrot nézve az Ezer-egy éj meséinek részlete elevenedik fel előttünk. Így alussza örök álmát szarkophágjában Eurydikéje által őrizve Ferenczy István városunk nagynevű szülötte. Itt említtük meg, hogy az „Uj idők” című képes heti folyóirat közli *Wichner* Samu helybeli fényképésznek kitünően sikerült képét, mely Hevessy ábrázolja az Eurydike-szobor darabjainak összeállítását közben.

Ferenczy mellszobrának másolatai. Vaszary Lászlónak Ferenczy mellszobráról jól sikerült kissebbitett gyps másolatai vannak letéve eladás végett *Lévai* Izsó könyvkereskedésében. Ajánljuk e szobrokat közönségünk szives figyelmébe. Árával hozzájárulhatunk a süket-néma tehetséges szobrász-művész anyagi támogatásához. A szobrok kétféle nagyságban kaphatók: a nagyobbak 20, a kisebbek pedig 15 koronáért. A jövedelem egy részét a művész jótékony célra szánta.

Katonai utóállítás. A szokásos havi utóállítás folyó hó 4-én ment vége városunkban.

Kiváló ifjak. Méltán díszére, dícsőségére válhatnak a rimaszombati főgimnáziumnak, a négy évvel ezelőtt kebeléből kikerült két kitűnő, szorgalmas ifjú és eddig: *Habay Mihály*, ki jelenleg az ős hírű sárospataki főiskolának szemiora és theol. segéd tanára; és *Czi-nyiró Barna*, ki szintén tekintélyes posztot foglal el, mert az említett főiskola nagyhírű könyvtáránál az alkönyvtárnoki tisztséget tölti be. Nagy dolog, mikor egyrészt egy fiatal emberre rábizzák az akadémia ifjúságának vezetését, sok közügyeit s tanítással, nyelvek tanításával bizzák meg; — másrészt egy nagy kinevet, a szellemi világ számára megbecsülhetetlen anyagot kezeltek egy ifjával. Öröme lehet ez a mi főgimnáziumunk tanárainak, kik méltán büszkék a volt jeles tanítványokra.

Kinevezés. A király *Batta Bertalan* tonaljai járásbíróági jegyzőt a muraszombati járásbírószághoz albiróvá nevezte ki.

Esküvő. *Hanvai Darvas* Honkának, néhai Hanvai Darvas Pál volt hanvai földbirtokos és neje született Lovasi Szakall Emma kedves leányának szeptember hó 30-án esküdték örök hűséget dr. *Batta Pál* rimaszécsi fiatal ügyvéd Hanván az ottani református templomban.

Eljegyzés. *Fejér Malvinkát*, *Fejér Endre* dobsinai kiváló jóhírű vendéglős kedves leányát folyó hó 2-án Dobsinán eljegyezte *Hegedűs Árpád* Kassáról.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatási miniszter *Medzihradskyné* Benesurik Margit zayugróczy áll. elemi iskolát a garamszécsi, *Plósz Erzsébet* garamszécsi áll. elemi iskolát a mórcaférdői áll. elemi iskolához helyezte át.

Felvétel a konsuli akadémiára. *Máriássy* László megyei tb. árvaszéki elnök szorgalmas és tehetséges fia: *Zoltán*, ki az érettségi vizsgát jeles eredménnyel tette le, sikeresen kiállotta a bécsi konsulakadémián a felvételi vizsgát. Az akadémiára, melynek összesen 40 növendéke van, 29 ifjú jelentkezett felvételre, de a vizsgát csak tizen tették le sikerrel, köztük a diplomáciai pályára nagy ambícióval készülő *Máriássy Zoltán* is.

Névváltoztatás. *Mikloszka* István járási díjnok, rozsnói lakos családi nevének „*Miklós*”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

A Mikszáth Kálmán jubileumi ünnepségének rendező bizottságába az ország jelesei között vármegyéinkből *Fáy Gyula* főispán, *Bornemisza László* alispán és gróf *Serényi Béla* főrendiházi tag, putnoki nagybirtokos; a helygözübizottságba pedig *Hámos Lászlóné* választották be.

Vármegyei közgyűlés. Megyénk törvényhatósága rendes őszi közgyűlését f. hó 28-án tartja.

Tanár és igazgató. A budapesti büntető törvényszéken hétfőn délen hirdette ki *Szepessy* bíró tanácselnök a törvényszék ítéletét abban a rágalmazási perben, a melyet *Gyulay Sándor*, a nagyrocezei felsőkereskedelmi iskola igazgatója indított *Makfalvey* Ferenc kassai állami felsőkereskedelmi iskolai tanár, régebben a nagyrocezei iskola tanára ellen, a kultuszminiszterhez intézett feljelentésében foglaltak miatt. A bíróság büntetésnek mondotta ki *Makfalvey* Ferenc vádlottat a rágalmazás sajtóvétségéért és ezért két hónapra fogsárra és 500 korona pénzbüntetésre, nemfizetés esetén továbbá 25 napi togházra ítélte. Köteles a vádlott a büntetési költségeket is megtéríteni, a melyet a bíróság nem mondott ki behajthatatlannak. Köteles továbbá az ítéletet egy napilapban közzétenni. Az ítéletet jogerőre emelkedése után közzélik a vádlott felettes hatóságával. Az ítélet ellen a védő felelősséget és semmisségi panaszt jelentett be.

A rehabilitált igazgatót Nagyrocezen lelkesen fogadták. Mint Nagyrocezeről írják: „Szép ünneplésben részesítette Nagyroceze városa a polg. és felső keresk. isk. tan. testület, a tanuló ifjúság a helybeli polg. és felső keresk. iskolának meghurcolt igazgatóját: *Gyulay Sándort*. Midőn a végtárgyalásról megérkezett, a polgármester, dr. *Mihalik Dezso* a pályaudvaron a város közönsége nevében meleg szeretettel fejezte ki abbéli örömet, hogy az igazságszolgáltatás őt mentelen meghurcoltatásáért oly nényesen rehabilitálta. A város helygözüzsége díszes eskort nyújtott át neki. Az igazgató látható meghatottsággal fejezte ki köszönetét. A pályaudvaron nagyszámú és előkelő közönség a tanári kar vezetése alatt kivonult ifjúsággal egyetemben, lelkes örömmel kísérte lakására az igazgatót. Este a tanuló ifjúság fátylasmenetet rendezett szeretett igazgatója tiszteletére, az igazgató lakása elé vonult, hol az ifjúság nevében az önképzőkör elnöke, majd a tantestület nevében *Lahner György* tanár üdvözölték, melyekre *Gyulay* meghatottan válaszolt. E tölemelő ünnepeltetésnél is jelen volt a város közönsége. Szombat estére a város polgársága bankettet tervez a köztisztvisletben álló igazgató tiszteletére.”

Óvodai évszázó ünnepély. A vármegyei magyar közművelődési egyesület részéről évenként 100 kor. segélyben részesített Nyustya község nyári gyermek-óvodában mult hó 26-án folyt le az évszázó vizsgálat, zeneszó mellett elköltött, bőséges uzsonnával fűszerezett, igazán szépen sikerült kedves gyermekünnepély. A mit ez alkalommal is bemutatott az óvodába rendszeren, örömmel járó 84 növendékével: *Andrik Mariska* megbízott óvónő, az bármelyik állandó vagy éppen állami óvodában is számottevő eredménynek volna vehető. A nagy számban megjelent szülők, rokonok, gyermekbarátok szemében örömkönyök csillogtak a fennhangon, értelmesen, helyes hangsúlyozással elmondott versecskék, szépen eldalolt magyar dalok, sikerült társasjátékok láttára, hallatára. Nem is késett az óvoda felügyelő-bizottsága úgy a maga, mint a résztvevő úri közönség nevében melegen üdvözölni a szorgalmas, buzgó, lelkiismeretes óvónőt, a ki tótajku szülők gyermekei szívébe — ugyszólván — játszva, észrevétlenül ülteti el az édes magyar nyelv szeretetét, ismeretét. Nagy hálára kötelezte *Fáy Gyula* főispán a község intelligenciáját kegyével, hogy udvarházát e nyáron is átengedte.

Fürdőbezáras. A eszi jódbrom gyógyfürdőben, hol ez idén is nagy élénkség uralkodott s a forgalom jóval nagyobb volt a mult évinél, mult héten hivatalosan is befejezték a fürdőszaisont. A még ott időzött fürdővendégek barátságos vacsorán bucsuztak el egymástól és a fürdővezetőségtől — no meg a fürdőtől is. Persze csak — a viszontlátásig jövő időnyre!

Coburg Fülöp herceg és a dobsina-poprádi vasut. Tudvalevő dolog, hogy a dobsina-poprádi vasut létesítése nem kis érdeke Coburg Fülöp hercegnek is, kinek birtokait Istvánfalutól Szepesvághelyig mintegy 27 kilométer hosszúságban érintené a vasut; sőt ha a dobsina-poprádi vasut meg lenne, természet-szerűleg csakhamar kiépülne az alig 12 kilométer hosszú pusztamező-ersekői vonal is. Coburg herceg ezideig azonban nem ígért semmiféle anyagi hozzájárulást a vasuthoz, mivel vagyonát amugy is a Garamvölgyön fennálló különféle közlekedési eszközökbe és vasgyáraiba fektette bele eddig is. Mivel azonban a vasut létesítése nagyban függ attól, hogy mennyire támogatja azt éppen a legnagyobb birtokosok egyike, nagyon fontos dolog a hercegnek ez ügyben elfoglalt álláspontja határozott megismerése is. Dobsina városa emeltöngva újra megkereste Coburg herceget, hogy a vasut építéséhez járuljon hozzá. Coburg Fülöp herceg, aki most szarvasbögösen vendégeivel a Garamon tartózkodik, e hó 4-én fogadta Pohorellavasgyárban Dobsina város küldöttségét. A küldöttséget *Krausz* András helyettes polgármester vezette, aki átnyújtotta egyszersmind a város kérvényét is a hercegnek. Coburg herceg igen szívesen fogadta a város küldöttségét s válaszában kifejtette, hogy ő is igen fontosnak tartja a vasut létesítést nemcsak országos szempontból, hanem e vidék szegény népének érdekében is. Ő maga, minthogy jelenleg nem rendelkezik annyi magánvagyonnal, mint a mennyit tőle kérnek, jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy határozott ígéretet tegyen, de megteszi a kellő lépéseket arra, hogy a szükséges összeget a hitbizományból engedélyezzék s ha ez nem ütököz nehézségekbe, akkor, amennyiben uradalma érdekei is megkövetelik, szívesen hozzájárul. Addig is a legmészebbmenő erkölcsi támogatást helyezte kilátásba. A herceg néhány barátságos szót váltott a küldöttség tagjaival, a kihallgatás véget ért. Coburg Fülöp herceg fiával, Lipóttal és vejejével, Günther herceggel még aznap királyi öcsese, Ferdinánd vadászterületére Püspökházára (Plesznó) utazott szarvasbögésre. (S. V.)

Önképzőköri díszülés. A helybeli egyesült protestáns főgimnázium ifj. *Tompaköre* első érdemleges munkáját ez évben Ferenczy, az első magyar uttörő szobrászművész emlékének szentelte. Szept. 26-án, vasárnap délelőtt folyt le a bensőséges ünnep díszülés keretében, melyet a megjelent ifjúság a Hymnusszal kezdett és a Szózáttal fejezett be. *Kovács Kálmán* VIII. o. t. ifj. elnök meleg és lelkes megnyitóját után *Dezso* Lajos VIII. o. t. mély átérzéssel elszavalta a szobrász unokahúgának: Ferenczy Teréznek „Szobrász bátyámhoz” cz. öfnyörű hatyudalát. Majd *Nagy Pál* VIII. oszt. tanuló olvasta tel érzes hangon *Horeáth* Zoltán főgimn. tanárnak, lapunk kitűnő tollu belmunkatársának a mult számban megjelent rendkívül érdekes és értékes tárczáját „Ferenczy életéből”. Végül dr. *Wallentiny* Dezso tanárnak méltán Ferenczy pályájának rendkívüli kulturtörténeti és hazafias misszióját. S midőn záróbeszédében az intézetben az imént megjelent *Béthy* Zsoltnak az ifjúság számára kifejezett meleg és szíves üdvözlét tolmácsolta, frenetikus tapsban és éljenzésben nyert kifejezést a felszértült tanulóknak e nagy irodalomtörténetirő iránti mély tisztelete és hálája. Különbén az egész zártkörű ünnepély egyszerűségében is igen szépen sikerült. Alkalmasan vezette be az ifjúságot a délutáni országos ünnep fenséges hangulatába.

Bérletátvételi. A város tulajdonát képező Méhes pusztai bérletének a kuruzsi földműves iskolához csatolása, illetve a földművelési kormány által való bérbe vétele október 1-én vette kezdetét, s a régi bérlő: *Schweitzer* Rezső már kiment a bérletből, a város átadta azt az új bérlőnek.

Eihalasztott ünnepély. A dobsinai új állami iskolai épület felavatásának ünnepélyét közbejött akadályok miatt nem tartják meg a mai napon.

Tanítóhiány. Vettük a következő sorokat: „Fazekaszaluzsány község egyházi iskolaszéke nagy feladat előtt áll, kántortanítót kell választani, a mi elől ki nem térhet, mert kántor és tanító nélkül nem maradhat a falu. Egy hónapon belül háromszor is kintitűztek a választást, az állás azonban daczára annak, hogy a tanév már közel egy hónap előtt megnyitott, most sincs betöltve, mert a zsalsuzsányiak a tanítókat fizetés, a mennyire lehet, leszállították; emiatt komoly pályázói hiányában meghiusult az első választás. Mikor pedig megtudták a zsalsuzsányiak, hogy a fizetést alább szállítani a törvény meg nem engedi, egy másik baj fölfedezésére ébredtek. Két tanító állomás van, de csak egy tanító lakás, tehát lakást kellene építeni. Ennek elejét veendő, elhatározták, hogy férjhez kellene adni a másodtanító kisasszonyt a megválasztandó kántortanítóhoz s akkor nem kell lakást építeni. Az iskolaszék ezen a fizetéstől, költségtől való félelméből és szorultságos állapotából végre az elnök-plébános ragadta ki, sajátjából telajánlott tíz koronát, melyhez az iskolaszék adott szintén tíz koronát, hogy azon azután Ungból, Beregből egy valóban nőtlen 19 éves ifjút bemutatkozásra Fazekaszaluzsányba utaztassanak. Ugy ne járjanak azonban a jó fazekaszaluzsányiak a tanító választásukkal, mint a vasutjukkal, a melynél majd az egyik, majd a másik, majd egy harmadik, majd azután egy vasut sem kellett nekik, s a vége az, hogy vasut nincs és se kántor, se tanító nem lesz — a mi bizony nagy baj lesz.”

Telefon Berzétén. Ezelőtt három nappal megnyitott egy új telefon-állomás Berzete község négy előfizetővel belépett a telefonhálózatba s így már a vonal a beszélni kívánók részére rendelkezésre áll.

A balogi közegészségi körben ismét megüresedett a körorvosi állás, miután ifj. *Paál* Gyula eddigi helyettes körorvos folyó hó 1-én tanulmányai folytatása céljából Budapestre az orvos egyetemre távozott. Ugy látszik — balsorsa az most a körnek, hogy véglegesen nem tölthető be.

Kultur-ház. A volt leányiskola épülete a Tompa-téren, hol jelenleg a posta, a muzeum és nyomoréki gyermekek otthona van — mint halljuk — már rövidesen végleg az állam tulajdonába megy át.

Népfölkelők jelentkezése. A népfölkelők időszi jelentkezése városunkban f. hó 14-én reggel 8 órakor lesz a városháza udvarán. Bővebb felvilágosítást találnak az érdeklődők a falragaszokon.

Esküvő. *Kulesár* János, a helybeli konzervgyári tisztviselő tegnap 9-én délután tartotta esküvőjét a ref. templomban néh. *Szabó* Lajos tanítóképezdei tanár és neje szül. *Barányi* Erzsébet kedves leányával *Lenkével*.

Áthelyezés. *Vallentiny* Ottó m. kir. állatorvost a m. kir. földművelésügyi miniszter Rozsnyóról Budapestre helyezte át és állatvásártéri szolgálatra a kerületi m. kir. állatorvoshoz osztotta be.

Agarász-verseny. A gömörmegeyi agarász-egylet rendes versenyét a dobrai ténisikon f. hó 9-én — tegnap — tartotta a sportkedvelő közönség élénk érdeklődése mellett. A verseny lefolyásáról és eredményéről lapunk zártáig nem kaptunk értesítést s így arról csak jövő számunkban referálhatunk.

Nevezetes újítás. Nagy hálával és köszönettel tartozik városunk közönsége a kassai m. kir. posta és távirat-igazgatóságnak s a helybeli derék postafőpököknek: *Ternyey* János felügyelőnek, kinek előterjesztésére helyt adott a postaigazgatóság a város közönsége régi kérelmének és óhajának. — Ez a nevezetes újítás igen nagy előny a kereskedőknek és magánfelelőknek egyaránt, s abból áll, hogy most már vasárnap is egész napos a távirat- és telefonszolgálat s reggel 8-tól este 9-ig lehet táviratot feladni és telefonon beszélni. Nemrégiben emeltük fel mi is panaszos szavunkat azért, hogy eddig vasárnap csak d. u. 2-3-ig lehetett táviratozni s ha valaki délután háromkor kapott esetleg fizetett válasszal feladott táviratot, arra csak másnap válaszolhatott. Hála az új intézkedésnek, most már beléptünk azon városok sorába, hol nincs ilyen nagy anomália. Rozsnyón például már régóta lehetett egész nap vasárnap is táviratozni és telefonálni.

Templomfestés. A helybeli református templom festésére egy magát megnevezni nem akaró helybeli lakos 4000 koronát ajánlott fel. Az áldozatkészség és szép megnyilatkozása nemcsak az egyház körében, de társadalmunk minden rétegében méltó elismerést keltett.

Gyárvizsgálat. A rimaszombati járásban már nagyban folynak a szokásos és törvény által előirt hivatalos gyárvizsgálatok. A közigazgatási hatóság kiküldöttéi f. hó 8-án Tiszolozon, 9-én Ujantálvölgyön és Rimakokován ejtették meg a gyárvizsgálatot.

Gépbemutató. A Gömörkishontvármegyei Gazdasági Egyesület *Sajókirályban* Szontagh Zoltán és *Tornalján* Hámos Árpád gazdaságában folyó évi október hó 4-én sikerült gépbemutatót rendezett. — Bemutatásra kerültek a losonczy mezőgazdasági gépgyár vetőgépei s főleg a műtrágyaszóróval kombinált vetőgép a Rekord II. nyerte meg a gazdák tetszését. A gazdasági egyesület ezenkívül bemutatott kisgazdáknak való igen czélszerű, könnyű és olcsó vetőgépeket. Megismerette továbbá az egyesület a gömörmegeyi gazdákkal a tengeri szárnak szétterítését, mely czélra *Csiszár* László sajpőspöki lakos engedett az egyesület rendelkezésére egy, a tulajdonát képező „Ohio” Mc. Carmick-féle kukoricaszártépőgépet. E gép hivatva van arra, hogy egy a gazdák ma is sajnosan érezhető takarmányhiányát pótolja, a mennyiben az eddig majdnem semmit sem számító tengeri szárat ezen uton jól lehet értékesíteni. Az egyesület saját költségén egy *Asonczy-féle* szártépőgépet szerzett be, a mit csekély bérért kikölcsönöz tagjainak s ez által a kisebb birtokosok is minden nagyobb befektetés nélkül könnyű szerrel szártépíthetik tengeri-szártermésüket. Az egyesületnek ezen kezdeményezése annyival is inkább indokolt, mert Gömörmegeyben a tengeri szárat a gazdák idáig nem igen becsülték meg.

Városi költségvetés. Rimaszombat rend. tan. város 1910. évre szóló költségelőirányzata már össze van állítva s rövidesen a zöld asztalra kerül, hogy a képviselőtestület tárgyalhassa. — A szükséglet tételi ezek: 1. Adó- és illetékekre 1909-ben 1299540 K., 1910-re 13215— K. — 2. Rendszeresítetttelekre 1909-ben 6296288 K., 1910-re 6069504 K. — 3. Irodai szükségletekre 3140— K.—3220— K.— 4. Fuvár-, napi- és tiszteldijakra 800— K.—1000— K.— 5. Ujjonozási és katonaszállásolási költségekre 350— K.—350— K.— 6. Községi épületek javítására és tűzkárbiztosítási díjakra 7150— K.—669850 K.— 7. Utcák, terek tisztítása: utak, kutak, hídak jókarban tartására 1063902 K. 1163902 K. (1000 korona temetőrendezésre van felvéve.) 8. Iskolai cselokra 1740764 K.—1929032 K.— 9. Rendőri kiadásokra 2665740 K.—2613508 K.— 10. Gazdasági kiadásokra 2290— K.—2410— K.— 11. Városi cselédek és szegényeknek 2290— K.—2410— K.— 12. Terhelő adósságok kamataira 3341422 K.—3568718 K.— 13. Rendkívüli kiadásokra 2470782 K.—2470782 K.— 14. Előlegezekre 2100— K.—2500— K.— 15. Vegyes- és előre nem láthatóakra 949107 K.—1004554 K.— Szükséglet végösszege: 1908. évi tényleges szükséglet 25074186 K., 1909-re jóváhagyott 24217481 K., 1910-re előirányzott 24861618 K.— A fedezet tételi: 16. Készpénzmaradvány 560330 K.—695574 K.— 17. Ingatlan vagyon jövedelméből 10524126 K.—10868086 K.— 18. Jogok jövedelméből 2534628 K.—2312628 K.— 19. Tőkék- és részvények jövedelméből 744468 K.—706286 K.— 20. Térítvényekből, ipariskolai és egyéb pótdadók 1055057 K.—1290711 K.— 21. Vegyes és rendkívüliekből 3602282 K.—3773638 K.— 22. 52% pótdadóból 1909-re beillesztve 5196590 K.— Összeg: 1908. évi tényleges fedezet 26002332 K., 1909-re jóváhagyva 24217481 K., 1910-re előirányozva 196469— K.— A hiány 5214695 K., melynek fedezetétől szolgál 52% községi pótdadó 9862533 K. után 5128517 K. és 615559 K. állami földadó után 14% al kivetendő mezőőrber pótdadó 86178 K.— A füzet végén a város leltár szerinti vagyonkimutatása közöltek. — A vagyonérték 2,45855978 K., terhelő tartozás 61992146 K.— 1909. január 1-én tehermentes vagyon 1,83863832 K.

Teljesen ingyen kap a Budapest minden olvasója egy remek kivitelű nagy *diszalbumot*. A Budapest pontosan házhoz hordva, példányonként 3 krajczárért, hetenként 18 krajczárért vagy havonta 78 krajczárért a Kis Ujság bármely kihordójánál vagy elárusítójánál megrendelhető. A Budapest tiszta 48-as független irányáról, kiváló gondos szerkesztéséről, bő tartalmáról és a legkényesebb ízlést is kielégítő irányáról csak úgy győződhetik meg, ha azt olvassa!

* Az első tétel 1909-re jóváhagyott, második tétel 1910-re előirányzott összeget jelent mindánütt.

Megújult a mozi. A múlt szombati és vasárnap előadásokon új képeket szereztek a helybeli mozgófénykép színházba, a melynek vezetője megszakitotta a Royallal az összeköttetést és az Edison vállalatlól szerzi be a képeket. Az új képek sokkal tisztábbak voltak a régiéknél s a műsor is változatos és mulattató volt, a mi meglátszott a közönségen is, mert az is tömöttebb sorokban tünt fel a nézőtérben.

Magánvizsgára teletöltség mellett előkészít: elemi, polgári és gimnázium alsóbb osztályaiban, valamint correpetitorságot vállal gyengébb tehetségű gyermekeknek szakavatott s gyakorlott tanerő sikeres módszer szerint. — Gabelsberg—Markovits-féle gyorsírásra is oktat. Csoporttanítás jutányosabb áron. Cím: a kiadó-hivatalban.

Falusi idyll Rimaszombatban. Régen mondjuk, hogy Rimaszombat alapjában kicsi ahhoz, hogy igazi város legyen, de a ki nem hiszi, hogy még mindig igazi falu, az nézzen be a leányiskolával szemben a Hunyady-utca 37-ik számú ház kapuján, az lát ott egy akkora boglyát valami száraz takarmányból, a mekkorát kisebb kazalnak szoktak rakni a szérűkén. S ha még valahol a kert legvégén volna, akkor talán mulatságos idylli verset faraghatna róla holdvilág fénye mellett egy-egy fűzta-poéta, de 5-6 lépésre van egy retentő fából épült hombárhoz, a mely istálló és fatartó is egy fedél alatt, ez már azután nem olyan mulatságos a dologban és szeretjük hinni, hogy tűzrendészeti hatóságunk sem találja olyan mulatságosnak a dolgot, hanem intézkedik, még mielőtt a derült falusi idyllből egy nagyszerű látványú tűzvész tragédiája fejlődhetik.

Áruraktár szövetkezet Rimaszombatban. A Gömörmezei Gazdasági Egyesület Rimaszombat székhellyel a gömörmezei gazdák gazdasági szükségletei előnyös beszerzése és közvetítése érdekében egy áruraktár szövetkezetet létesít, melynek igazgatóságát most választotta meg az egyesület választmánya. Megválasztottak: *Fáy Antal, Farkas Zoltán, Fekete Pál, Fodor Jenő, Hámos Árpád, Hecsey László, Molnár József, Putnok Mór és Szontagh Zoltán.*

Kórházi kimutatás. A gömörmezei kórház 1908. évi működéséről most adta ki egy füzetben a kimutatást dr. *Löcherer Tamás* igazgató. — Összesen 1839 beteg fektült abban az évben a kórházban és 776 ambulans beteg részesült 1164 rendelésben. — Az ápolási napok száma volt: 49157, egy egyénre 27 átlagos ápolási nap esik. Legtöbb beteg: 316 volt márcziusban; legkevesebb: 206 szeptemberben; napi átlag volt: 134; gyógyult: 1210 (65²/₁₀₀); javult: 352 (19¹/₁₀₀); gyógyulatlan maradt: 32 (1⁶/₁₀₀); meghalt: 109 (5⁹/₁₀₀); további ápolás alatt maradt: 136 (7³/₁₀₀). A múlt évben 368 műtétet végeztek. A kimutatásban közölve van a betegek illetősége, zárszámadás, betegedési sorozat, folyó és tartaléktöke kimutatás.

Iparos tanfolyamok. A kassai m. kir. állami felső ipariskolában t. hó 15-én nyílnak meg az *iparos továbbképző tanfolyamok.* Ugyanezkor veszi kezdetét a *kazánfűtői és stabilgőzgépezői* tanfolyam is. *Miskolcra* t. hó 28-án nyílna meg a kereskedelmi és iparkamara a *gőzkazánfűtők* hat hetes tanfolyamát.

Öngyilkos idegen. Nógrádmegyéből egy gazdasági cseléd kinezésű 42-45 éves ember t. hó 6-án és 7-én Osgyánban és a Luzsénszky báróné közeli pusztáján járt, hol mint faragó gazda ajánlkozott felvételre. Nem lévén rá szükség, elutasították. F. hó 7-én a tanya mellett levő szőlőhegyen egy fára felakasztva találták, meghalva. A szerencsétlen ember a fára kötötte zsebkendőjét, erre erősítette nadragyszíját s így ülőhelyzetben találták az arra cirikáló esendőrök. Hulláját a vizsgálóbíró t. hó 7-én letényképeztette Wichner helybeli fotográfussal, aztán felboncolták az orvosok a holttestet.

Szerkesztői üzenet.

T. A. Költeménye későn érkezett s most már idejét multá. A másik nem sikerült.

Cz. L. Beküldött tárczaezikke nem közölhető.

P. D. Ugyanez szól úrnék is.

Ermihályfalvay. Verse fölött napirendre kellett térniük.

Morgó. Mind a három küldött igen rossz, nem használhatjuk.

Sz. I. „Lombod alatt öreg hársfa” jönni fog. A másik nem írti meg a mértéket.

„Imadal”. **P. I.** Nem közölhető.

„Ha a nőni szerelmes” **Sz. I.** A tárczaezikk nem vált be, nagyon távol áll a közölhetőség mértékétől!

Üzletáthelyezés.

Nagyrabecsült vevőim szives tudomására hozom, hogy az eddig Deák Ferencz-utca 8. sz. alatti

könyv- és papirkereskedésemet

folyó október havában

a Deák Ferencz-utca 20. sz. alá helyezem át.

Teljes tisztelettel:

Ifj. Rábely Miklós.

Kiadó üzlet.

Rákóczy-utca 18. szám alatt egy jó forgalmu üzlet május 1-ére bérbe adandó, a bérleti szándékozók a tulajdonos: **özv. Mindszenty Bertalannéval** értekezhetnek.

Pályázati hirdetmény. A helybeli kir. törvényszék elnöke pályázatot hirdet a nagyrőcei járásnál elhalálozás folytán megüresedett hivataloszállásra. Pályázni lehet f. évi november hó 11-ikéig az 500 kor. fizetés, 100 kor személyi pótlékkal 100 kor. ruhailletménnyel és 200 kor. lakbérrel dotált állásra.

Kiadó bolt — eladó ház.

A város legforgalmasabb helyén, az **Andrássy-utca és Tompa-tér sarkon** levő első számú emeletes házban egy kisebb bolt azonnal bérbe vehető. — **Kossuth-utca 41. számú** ház, szépen rendezett udvarral és kerttel eladó. Venni, vagy bérleti kívánók értekezhetnek: **Andrási László** fényképésszel.

A gömörmezei nép- és iparbank a

5955, 6118, 6115, 6671, 6026, 6066, 6067, 6183, 4862, 6536, 6386, 6295, 6903, 6423, 6522, 6626, 6747, 6472, 6328, 6692, 6634, 6543, 6725, 6960, 6949, 6775, 6715, 6794, 6961, 7003, 7004, 7015, 7047, 6996, 6983. számok alatt elzálogosított és nem rendezett kézi zálogtárgyak, u. m.: aranyékszereket, ezüst-, evő- és diszszközöket s különféle értékpapírokat **1909. évi november hó 6-án délután 2 órakor** saját helyiségében elárvereztetti. — Rimaszombat, 1909. szept. 23.

Az igazgatóság.

Szőlőmust eladás.

Miskolcz melletti borsod-esabai határban tekvő Csermőke nevű szőlőmnek ez évi mintegy 300 hektoliter várható **olasz rizling, furmint és hárslevelű** fajokból álló must termése eladó. **Peronospora és más növényi betegségektől teljesen mentes.** — Bármikor megtekinthető. — Arajánlatok benyújthatók hozzám: **Özv. báji Patay Gyuláné,** Ung-Tiba (Ungmeze).

3-3

Tisztelettel értesitem az i. t. közönséget, hogy 73 év óta fennálló kőfaragó üzletemet és sírkőraktáramat

ez év tolyamán a magasabb igényeknek megfelelően tetemesen megnagyobbítottam és a közelgő **halottak napjára** igen nagy választék áll rendelkezésére a kegyeletnek áldozó gyászoló közönségnek, a legkiválóbb valódi **tiszta fekete svéd gránit, norvégiai labrador, Syenith, porphir elsőrendű hazai és külföldi márvány síremlékekből és öntött vas-keresztkekből.** — Elvállalok mindenféle temetői és építkezési kőfaragó munkát bármely kőfajból.

Tisztelettel:

Özv. JAKOVETZ ALAJOSNÉ.

sírkőraktár- és kőfaragó üzlettulajdonos
Rimaszombat, Andrássy-út.

Eladó ház.

A **Koháry-utca 5. számú** ház szabad kézből eladó. — Értekezhetni lehet személyesen vagy levélileg **Serkén** (u. p.: Feled) **Simon Antal** tulajdonossal. 2-3

Pályázati hirdetmény körjegyzői állásra.

4570. sz. — A rozsnói járásban nyugdíjazás folytán megüresedett nagyveszverési **körjegyzői** állásra pályázatot hirdetek.

Mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, az 1883. I. tcz. 6. §, illetőleg az 1900. évi XX. tcz. 3. §-ában előirt képesítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi október hó 12-ig** adják be, mivel a később érkezettek figyelembe venni nem fogom.

A választást **f. évi október hó 14-én** d. e. 11 órakor a nagyveszverési körjegyzői irodában fogom megtartani.

Az állást a megválasztott azonnal elfoglalni tartozik.

A körjegyzőséghez Nagyveszverés, Kisveszverés, Henczkó és Nyilas községek tartoznak.

Javadalmazás 1600 kor. törzsfizetés, 120 korona irodaátalány, 116 kor. körönbéli utiátalány, 68 korona küldöncdíj, természetbeni lakás és a vármegyei szabályrendelettel megállapított magánmunkálati díjak.

Rozsnó, 1909. szeptember 25.

Főszolgabíró szabadságon:

Maurer Oszkár, tb. főszolgabíró.

Eladó belsőség.

A **Hunyady-utczában,** a bábaképzővel szemben, mintegy 760 □-öl területű belsőség — 15 öl hosszúságú utcai fronttal — szabad kézből eladó. — Venni szándékozók felvilágosítást nyerhetnek: **Győry Lajos** tulajdonostól Keczégén, (u. p. Rimaróhó). 5-*

Kereskedő tanuló.

BLITZ GÉZA bőr- és fűszerkereskedésében Tornalján egy 13-14 éves fiú tanulóul azonnal felfogadtatik.

Zeneoktatás.

Alólirott, mint az országos zenetanár és zene-művészek körének bizottsági tagja, zeneszerző, ő Felsőge a bolgár király által kitüntetve, tisztelettel hozom a szülők és gyámok szives tudomására, hogy gyermekeiknek mindenféle hangszereken (zongora, hegedű, czimbalom és fuvóhangszer) alapos oktatást adok. — Jelentkezni lehet **Koháry-utca 22. sz.** alatti lakásomon.

Hagelbauer György,
zenetanár.

Pályázati hirdetmény körjegyzői állásra.

4268. sz. — A járásomhoz tartozó Berzete székhelyvel Berzete, Berzete-körös, Szalócz és Vigtelke községekből álló és 1600 kor. törzsfizetés, természetbeni lakás, kert és 2 kat. hold föld és rét haszonélvezettel, 40 kor. irodai át-alány, 147 kor. fuvardíj át-alány, 63 kor. küldöncdíj és 110 kor. fűtés és világítási át-alány javadalmazással rendszerezített körjegyzői állás a körjegyzőnek lekötözése folytán megüresedvén, ennek betöltése végett az 1886. évi XXII. tcz. 82. § alapján pályázatot hirdetek.

Ezen körjegyzői állásnak az 1886. évi XXII. tcz. 68. §-ában előirt törvényes választás utján eszközölendő betöltésére idézett tcz. 84. § értelmében hivatott tisztújítószerk határidejét a berzetei körjegyző hivatalos helyiségébe **f. évi november hó 10-ik napjának d. e. 11 órájára** tűzöm ki.

Felhívom a pályázni szándékozót, hogy törvényeszerű képesítésüket és eddigi működésüket és illetőségüket igazoló eredeti okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **f. évi november 8-ig** terjesztsék be. — Rozsnó, 1909. szeptember 30.

Főszolgabíró szabadságon:

Maurer Oszkár, tb. főszolgabíró.

Hirdetmény.

A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű-részvénytársaság **likér-nyustyai** élelmezési üzletéhez tartozó

mészárszéket

1910. évi január hó 1-től bérbe adjuk.

Pályázni kívánók a feltételeket személyesen vagy írásban az alólirott címzettől kaphatják meg.

Pályázati határidő: 1909. december 1.

A rimamurány-salgótarjáni tiszti nyugdíjintézet élelmezési üzlet Rimavölgyi kerülete.

Hirdetmény.

2172. sz. — A tornaljai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Schwarz Ferenc és Fülöp czég végrehajtatónak 998 kor. 79 fillér tökékövetelés és jár. iránti végrehajtatási ügyében a tornaljai kir. járásbíró területén levő, Tornalja község határában tekvő, a tornaljai 242. számú tjkönyvben az 1. sor 48. hrz. 54. sz. ház, udvar és kertből B. 7. alatt Klein Salamon nevén álló jutalékra az ezen ingatlanra özv. Klein Bernátné, Schleisinger Róza javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog fentartásánál az árverést 1192 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1909. évi december hó 2-ik napján délelőtt 10 órakor** a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár ²/₃-án alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10⁰/₁₀₀-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett, ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A mennyiben az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígért tétetnek, a bánatpénz ennek 10⁰/₁₀₀-áig kiegészítendő, mert ellenesetben az ígért figyelmen kívül hagyása mellett a további folytatandó árverésen részt nem vehet.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság Tornalján, 1909. szept. 15.

Hubay, kir. aljárásbíró.

Kárpitos, paplanos munkák

legolcsóbb beszerzési forrása

IZSAK SÁNDORNÁL,

Rimaszombat, Koháry-u. 27.

„Polgári Olvasókör” közelében.

Ugyanitt egy tanonc és tanuló lány felvétetik.